

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060205

DOM
2022-05-18
Stockholm

Mål nr
F 7920-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2021-05-31 i mål nr F 1144-21, se bilaga A

PARTER

Klagande
Lantmäteriet

Motpart
L.H.

SAKEN

Debitering av förrättningskostnader
(Lantmäterimyndighetens fakturanr 899778690, 899863062 och 899891691 i ärende nr O20830)

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom och lantmäterimyndighetens beslut på det sättet att beloppet i faktura 899891691 bestäms till 11 250 kr.

Dok.Id 1817508

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Lantmäterimyndigheten har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa myndighetens debiteringsbeslut.

L.H. har fått tillfälle att yttra sig men har inte hörts av.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Lantmäterimyndigheten har anfört huvudsakligen samma omständigheter som i mark- och miljödomstolen med följande tillägg. Grundbeloppet har debiterats i enlighet med Lantmäteriets föreskrift till förordningen (1995:1459) om avgifter till lantmäteriförrättningar, LMFS 2019:4. Mark- och miljödomstolen har gjort en felaktig tolkning av vad grundbeloppet ska täcka. Lantmäterimyndigheten har skiljt på sådana åtgärder som omfattas av grundbelopp och sådana åtgärder som omfattas av timdebitering. Någon dubbeldebitering har således inte skett. Myndigheten har inte heller lagt oskäligt mycket tid på momentet kvalitetsgranskning i förrättningen. Arbetsuppgiften innebär att alla delar av förrättningen ska kontrolleras och är en viktig del av ett rättssäkert arbetssätt.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Avgifterna för lantmäteriförrättningar är författningsstyrda och lantmäterimyndigheten ska debitera förrättningskostnader efter principen om full kostnadstäckning. Eftersom inget avtal har träffats om fast pris för den aktuella förrättningen ska avgiften enligt 4 § förordningen om avgifter vid lantmäteriförrättningar beräknas efter den tid som behövs för handläggningen av förrättningen och införande i fastighetsregistret.

Av LMFS 2019:4, till 4 §, framgår att lantmäterimyndigheten, i enlighet med punkt 5, har möjlighet att ta ut fasta belopp för vissa moment i förrättningen, bland annat ett grundbelopp. Grundbeloppet ska enligt föreskrifterna täcka den genomsnittliga kostnader för:

- arbete vid myndighetens ärendemottagning,
- arbete med utställande av räkningar samt framtagande av underlag till sluträkningar (framtagande av underlag till delräkningar tidsdebiteras),
- arbete med uppdatering av fastighetsregistret.

Den i målet aktuella förrättningen har bland annat rört ett område som omfattas av strandskydd. Lantmäterimyndighetens kvalitetsgranskning utgör ett viktigt arbetsmoment som säkerställer att fastighetsbildning sker på ett korrekt sätt. Lantmäterimyndigheten har debiterat L. och M.H. för två timmar avseende kvalitetsgranskning, vilket får anses vara skäligt.

Av punkt 5 i föreskriften framgår vad grundbeloppet avser att täcka. Bland annat anges som exempel arbete vid myndighetens ärendemottagning och utställande av räkningar. Juridisk bedömning och lämplighetsprövning är inte sådana arbetsuppgifter som täcks av grundbeloppet. Således har inte någon dubbeldebitering skett vad gäller dessa arbetsuppgifter. Däremot har lantmäterimyndigheten under rubriken "Beredning" även debiterat för expediering av handlingar, behörighetskontroll samt praktisk beredning i Lantmäterimyndighetens ärendehanteringssystem. Det är sådana poster som enligt myndighetens egen föreskrift och tidsrapporteringssystemet (Agresso) ska täckas av grundbeloppet. Dubbeldebitering har således skett för de arbetsmomenten och förrättningskostnaden ska därför sänkas motsvarande den dubbeldebitering som skett. Mark- och miljööverdomstolen anser att en skälig tidsåtgång för dessa åtgärder kan uppskattas till totalt två timmar och att den tillämpliga taxan är 1 200 kr (biträdande handläggare/beredande förrättningslantmätare).

Överklagandet ska således bifallas på så sätt att den sammanlagda förrättningskostnaden ska bestämmas till 55 875 kr ($58\,275 - 2\,400\text{ kr} = 55\,875\text{ kr}$). Detta görs lämpliga genom att faktura nr 899891691 sätts ned med 2 400 kr till 11 250 kr ($13\,650\text{ kr} - 2\,400\text{ kr} = 11\,250\text{ kr}$).

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Anna Tiberg, Mikael Hagelroth, referent, Marianne Wikman Ahlberg och tekniska rådet Jan Gustafsson.

Föredragande har varit Stina Bagge.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2021-05-31
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr F 1144-21

PART

Klagande
L.H.

ÖVERKLAGAT BESLUT

Lantmäteriets debiteringsbeslut enligt fakturorna nr 899778690, 899863062 och 899891691 i ärende nr O20830, se bilagorna 1, 2 och 3

SAKEN

Debitering av förrättningskostnader

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen ändrar det överklagade beslutet på det sättet att faktura nummer 899891691 sätts ned till 8 350 kronor.

Dok.Id 521698

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänerns borg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se www.domstol.se/vanersborgs-tingsratt/		måndag – fredag 08:00–16:00

BAKGRUND

Ägarna till fastigheten B, L.H. och M.H., har genom avtal om fastighetsreglering med ägaren till fastigheten A överfört ett markområde om 4 048 m² till deras fastighet.

Av Lantmäteriets beslut om fördelning av förrättningskostnad framgår att L.H. och M.H. ska betala hälften vardera av förrättningskostnaden. Fakturorna på hela förrättningskostnaden har dock tillställts L.H..

Förrättningskostnaden uppgår sammanlagt till 58 275 kr varav 54 675 kr avser ersättning för nedlagd tid och 3 600 kr utgör ett grundbelopp.

YRKANDEN M.M.

L.H. har yrkat att beloppet för debiterad förrättningskostnad ska sänkas och i huvudsak utvecklat talan enligt följande:

B förvärvades juni 1993 av dåvarande ägare Assi Domän. Lantmäteriet gjorde en avstyckning från fastigheten A. Då bildades fastigheten B som idag är deras torp. Under år 2020 lämnade de in en förfrågan till Sveaskog om att köpa marken mellan deras fastighet och sjön Lönnern som Sveaskog då ägde. De blev överens om en köpeskilling och att de skulle betala för lantmäterikostnader.

Marken som avtalet gäller var på ca 4 000 m² och den skulle överförs till den befintliga fastigheten B. Två nya gränspunkter har satts ut och handlingar har upprättats. Han har fått tre fakturor på totalt 58 275 kr som han ser som oskäligt hög förrättningskostnad. Han anser att någonting måste ha gått fel eftersom det bara är ett tillägg på B och inte någon ny fastighetsbildning.

Han hänvisar till förrättningskostnaden för två andra fastighetsbildningsåtgärder som inte har blivit lika höga som hans kostnader. De två andra fastighetsbildningsåtgärderna är följande:

- År 2016 avstyckades ett tomt från en skogsfastighet. Tomten togs ut med GPS koordinater och 4 punkter togs. Den som var handläggare för hela ärendet frågade om det skulle göras till ett fast pris eller löpande/rörligt pris. Alltså fanns två möjligheter. Med fast pris skulle detta kosta ungefär 30 000 kr medan med löpande/rörligt pris kunde bli betydligt billigare. Fastighetsägaren hade två alternativ att välja mellan och han valde rörligt pris. Slutsumman för detta projekt med all beredning, beräkning, kartframställning och fastighetsreglering blev ca 20 000 kr.
- År 2020 ville en fastighetsägare utöka befintlig villatomt från en jordbruksfastighet. En förstoring av ytan gjordes med 3 nya GPS koordinater. Denna fastighetsreglering kostade nästan 50 000 kr.

Lantmäteriet har bestritt ändring av debiteringsbeslutet och har anfört följande:

Ansökan avseende fastighetsreglering berörande fastigheterna A och 3:3 i

Ulricehamns kommun inkom den 27 februari 2020 från ägare av B. Innan ärendet fördelades för handläggning genomfördes en förberedande ärendegenomgång. Den förberedande genomgången gjordes för att översiktligt bedöma förutsättningarna för genomförandet av lantmäteriförrättningen samt för att identifiera eventuella formella eller materiella brister i ansökan. Denna förberedande genomgång genomfördes av förrättningslantmätare. Administrativa uppgifter, så som begäran om komplettering gällande överenskommelse, telefonsamtal med klaganden, samt beställning av avtalsservitut från Riksarkivet, utfördes av biträdande handläggare. Ärendet fördelades den 26 augusti 2020 till ansvarig förrättningslantmätare. Då det område som enligt ansökan skulle överföras från A till B är beläget inom strandskydd krävdes det att Lantmäteriet utredde frågan om fastighetsbildning kunde komma att motverka strandskyddets syfte. Med anledning av detta genomfördes utredning av markens nuvarande och fortsatta användning och därefter genomfördes samråd med Ulricehamns kommun den 3 september 2020. Samrådssvar inkom den 8 oktober

2020. Under förrättningen har Lantmäteriet också haft att utreda frågan om det funnits oregistrerade samfälligheter eller rättigheter belastade det område som berördes av förrättningen samt om samfällt vatten eller fiske behövde hanteras. Den 8 oktober lämnade förrättningslantmätaren över ärendet för mätning. Mätningen har utfört fältmätning och upprättat förrättningskarta.

Den 18 februari 2021 fattades beslut om att avsluta förrättningen. Underrättelse om avslutad förrättning samt godkännandeblankett att expedierades till lantmäteriförrättningens sakägare, Länsstyrelsen i Västra Götaland samt Ulricehamns kommun samma dag av biträdande handläggare.

Av nedanstående tabell framgår förrättningskostnaden för lantmäteriförrättningen i sin helhet.

Kostnader	Antal	Belopp
Handläggningstid	34,50 tim	54 675 kr
Grundbelopp	1	3 600 kr
	Summa	58 275 kr

Lantmäteriet har under förrättningen debiterat klagandena för:

Beredning: 14,25 timmar. Avser tider för förrättningslantmätarens arbete med genomgång av ansökan och berörda fastigheter, juridisk bedömning samt lämplighetsprövning av förrättningens förutsättningar. Tiderna innefattar också samrådsförfarandet med kommunen, arkivutredning av rättigheter, ev. samfälligheter, vatten och fiske. Beredning avser också arbete med enhetens första prövning, expediering av handlingar, framtagande av faktureringsunderlag för delfaktura, behörighetskontroll, samt praktisk beredning i Lantmäteriets ärendehanteringssystem.

Beräkning och kartframställning: 8,00 timmar. Tiderna avser arbetet som ingenjören företagit inför och efter mätning. Detta innefattar dialog kring mätningens utförande med ansvarig förrättningslantmätare, arkivforskning gällande äldre gränser, konstruktion av gränser, beräkning och import av fältdata samt

framtagande av förrättningskarta. Tiden avser också ansvarig förrättningslantmätarens efterkontroll av kartan samt dialog med ingenjör gällande hantering och redovisning i förrättningskartan av befintligt båtplatsservitut och strandlinjen.

Sakägarkontakter: 0,75 timmar. Avser tid för telefonsamtal med fastighetens delägare.

Protokoll och beskrivning: 6,00 timmar. Tiden avser förrättningslantmätarens arbete med framtagande av beslutshandlingarna, protokoll och beskrivning.

Kvalitetsgranskning: 2,00 timmar. Tiden avser kvalitetsgranskning av beslutshandlingarna, vilket är ägnad att säkerställa att förrättningen handlagts på ett rättssäkert sätt och att den information som förs in i fastighetsregistret stämmer överens med beslutshandlingarna. Kvalitetsgranskning innefattat genomgång av det fastighetsrättsliga innehållet, granskning av förrättningskartan och förändringar i fastighetsregistrets kartdel, förändringar i fastighetsregistrets textdel.

Mätning: 3,50. Avser arbete utfört under mättillfället av ingenjör. Ärendet har krävt återfinnande och inmätning av äldre gränsmarkeringar där ny gräns skulle anslutas samt utstakning, inmätning och markering av nya gränser.

Grundbelopp påförs alla lantmåteriförrättningar med ansökan efter 31 januari 2018 eller pågående lantmåteriförrättningar med beslut efter 30 april 2018. Beroende på antalet berörda fastigheter så utgår även tilläggsbelopp.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har med stöd av 16 kap. 8 § fastighetsbildningslagen avgjort målet utan sammanträde.

Avgifterna för lantmåteriförrättningar är författningsstyrda och Lantmäteriet ska debitera förrättningskostnader efter principen om full kostnadstäckning. Enligt 4 § förordningen (1995:1459) om avgifter vid lantmåteriförrättningar ska avgiften

antingen beräknas utifrån hur lång tid som behövs för handläggning av förrättningen och införande i fastighetsregistret eller, om det är särskilt föreskrivet, tas ut med fast belopp för vissa förrättningar, delar av förrättningar och i vissa fall införande i fastighetsregistret.

Utgångspunkten för Lantmäteriets debitering är således att myndigheten har rätt till full kostnadstäckning för det arbete som lagts ned under förutsättning att kostnaden har varit skälig. Det som ska ligga till grund för prövningen är den tid som lagts ner i förrättningen. Mark- och miljödomstolen har därmed att pröva om debiteringen av förrättningskostnaden är skälig eller om lantmätaren har utfört mer arbete än vad som borde ha skett mot bakgrund av ärendets karaktär och omfattning.

Av Lantmäteriets föreskrift LMFS 2019:4 framgår att grundbeloppet om 3 600 kr ska täcka den genomsnittliga kostnaden för arbete vid myndighetens ärendemottagning. Lantmäteriet har uppgett att den arbetstid som har registrerats på beredning bland annat avser tid för förrättningslantmätarens arbete med genomgång av ansökan och berörda fastigheter, juridisk bedömning samt lämplighetsprövning av förrättningens förutsättningar. Enligt domstolen är detta sådana aktiviteter som omfattas av den kostnad som grundbeloppet ska täcka. Det föreligger därför skäl att sänka förrättningskostnaden med 3 600 kr.

Förrättningen är otvistig och av enkel natur. Det kan därför invändas mot att Lantmäteriet har debiterat två timmars tid för kvalitetsgranskning. Skälig tid för en sådan granskning torde inte överstiga en timma. Förrättningskostnaden ska därför sättas ned med kostnaden för en timmas arbetstid á 1 700 kr.

I övrigt finner mark- och miljödomstolen att det i målet inte framkommit annat än att Lantmäteriet handlagt förrättningen på ett med avseende på tidsåtgången godtagbart sätt. Domstolen noterar även att det är antecknat i Lantmäteriets dagboksblad att Lantmäteriet den 27 augusti 2020 kommunicerat ett pris om ca 50-55 000 kr. Överklagandet ska mot nämnda bakgrund vinna bifall på så sätt att den sammanlagda förrättningskostnaden ska bestämmas till 52 975 kr (58 275 kr –

3 600 kr – 1 700 kr = 52 975 kr). Detta görs lämpligen genom att faktura nr 899891691 sätts ned med 5 300 kr till 8 350 kr (13 650 kr – 5 300 kr = 8 350 kr).

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 4 (MMD-02)

Överklagande senast den 21 juni 2021.

Titti Heina

Sören Karlsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Titti Heina, ordförande, och tekniska rådet Sören Karlsson.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.